

exurge psalteriū ⁊ cithara. Psalteriū ē organū qđ quidē manibus feri ꝑcutientis: ⁊ chordas distinctas habet: sed illū locū vñ sonū accipiunt chorde: illud cōcauū lignū qđ pendet ⁊ tactū resonat: qz accipit aereꝝ psalteriū in supiore pte habet. Cithara autē hoc genus ligni cauū ⁊ resonās ī inferiore pte habet. Itaqz ī psalterio chorde sonum desup accipiūt: in cithara autē chorde sonum ex inferiore pte accipiūt. Hoc interest inter psalteriū ⁊ citharā. Quid ḡ duo hec organa nobis figurāt: Excitat em̄ christus dñs noster psalteriū suū ⁊ citharā suā: ⁊ dicit. **Exurgā diluculo.** Puto qz hic iam agnoscans dominū resurgentē. Legimus ī euangelio: videte horā resurrectionis qđ duꝝ ꝑ umbras q̄rebat christ⁹: lux sit itaqz agnoscant: diluculo surrexit. Sed quid est psalterium: quid est cithara: ꝑ carnē suā dominus duo genera factorū opatus est: miracula ⁊ passiones. Miracula desup fuerūt: passiones de inferiori fuerūt. Illa em̄ que fecit miracula diuina erant: sed ꝑ corp⁹ fecit: ꝑ carnē fecit. Caro ergo diuina operans psalteriū est: caro humana patiens cithara est. Sonet psalteriū: illuminent cecī: audiant surdi: stringant paralitici: ambulent claudī: surgant egroti: resurgant mortui: iste est son⁹ psalterij. Sonet et cithara: esuriat: sitiāt: dormiat: teneat: flagellet: irrideatur: crucifigat: sepeliat. Cum ergo vides ī illa carne quedā sonuisse desup: quedam de inferiori pte: vna caro resurrexit: ⁊ in vna carne agnoscimus et psalteriū ⁊ citharā. Et ista duo genera factorū impleuerūt euangelū: ⁊ predicat in gentibus. Hāc ⁊ miracula ⁊ passiones dñi ꝑdicant. Ergo surrexit psalteriū ⁊ cithara diluculo: ⁊ confiteť dño. **Et quid ait: Confitebor tibi in populis dñe ꝑfallam tibi in gentibus.** Quia magnificata est vsqz ad celos misericordia tua: ⁊ vsqz ad nubes veritas tua. Celi sup nubes: ⁊ nubes infra celos: et tamē ad hoc celum primū ptinet nubes. Sed aliqñ nubes recubunt sup montib⁹ vsqz adeo ī primo aere cōglomerant. Celū autē sursum ē habitatio angelorum: sedium: dominationū: principatū: potestatum. Illud ergo forte videat fuisse dicendū: Magnificata est vsqz ad celos veritas tua: ⁊ vsqz ad nubes misericordia tua. Etenim in celo angeli laudant deū videntes ipsam speciē veritatis: sine vlla caligine visionis: sine interpo-

Alia lra.
⁊ ꝑ psalmū dīcā
⁊ quoniā.

lacione aliqua falsitatis: vident: diligunt: laudant: nō fatigant. Ibi veritas: hic autē in nostra miseria vtiqz misericordia. Adfero em̄ ꝑbenda est misericordia. Non em̄ opus est misericordia sursum: vbi null⁹ est miser. Hoc ꝑpterea dixi: quia videt cōgruentius dici potuisse: Magnificata est vsqz ad celos veritas tua: ⁊ vsqz ad nubes misericordia tua. Nubes em̄ intelligim⁹ ꝑdicatores veritatis. Homines em̄ portātes istā carnem caliginosam quodāmō: sed vñ de⁹ ⁊ coruscant miraculis: ⁊ tonat ꝑceptis: ⁊ ipsi sunt ille nubes de quib⁹ dicit Elias ex ꝑsona dñi: increpans quādam vineā malaz sterilē: spinosam: Adā dabo nubibus meis ne pluāt sup eā imbrē: id est mādabo apostolis meis vt deserāt iudeos: ⁊ nō illis euāgelizent: sed euāgelizent in terra bona gentiū: vnde non spine: sed vire ꝑcedant. Homines ergo nubes dei esse ꝑdicatores veritatis: ꝑphetas: aplos: omnes recte profertentes verbū veritatis: ⁊ habentes in se lumen occultū: sicut habent nubes: vnde coruscant. Homines ergo nubes. Quid sibi vtiqz vult: dñe: qđ magnificata est vsqz ad celos misericordia tua: ⁊ vsqz ad nubes veritas tua: Veritas ꝑpollet in angelis: sed dedisti illā ⁊ hominib⁹: ⁊ deduxisti illā vsqz ad nubes. Sursum misericordia videntur angeli non indigere: sed quia hominib⁹ miseris tu miseris: ⁊ ꝑbendo illis misericordiā cōmunicatiōe resurrectionis angelos facis: vsqz ad celos misericordia tua. Gloria domino deo nostro: ⁊ misericordie ipius ⁊ veritati ipius: qđ nec deseruit nos misericordia facere beatos ꝑ gratiam suam: nec fraudauit nos veritate: qđ primo veritas carne coopta venit ad nos: ⁊ sanauit ꝑ carnem suam oculū interiorē cordis nostri: vt eā postea facie ad faciem videre possem⁹. Agentes ergo illi gratias dicamus cū psalmo ipso vltimos versus quos iam dudum etiam dixi. **Exaltare sup celos de⁹: ⁊ super omnē terrā gloria tua.** Hoc em̄ ei dixit: ꝑpheta ante tot annos: hoc nō videm⁹ nos: hoc ergo dicam⁹ ⁊ nos.

Explicit Tractatus de ꝑs. LVI.

Incipit Tractatus de ꝑs. LVII.

Utrumquam cantauimus audienda nobis magis ē: qđ clamāda. Omnibus enim tanq̄ in contione generis humani veritas clamat.

Alia lra.
r recte.

S vere utiq; iusticiā loqui-
mini: recta iudicate filij ho-
minū. Cui enī inq̄ nō facile ē lo-
qui iusticiā: Aut quis de iusticia inq̄roga-
tus: qm̄ nō habet cām: nō facile respōdeat
quid sit iustū: Quāquidē manu formato-
ris nostri: in ipsis cordib⁹ nostris: veritas
scripta: quod tibi nō vis fieri: ne facias al-
teri: Hoc ⁊ anteq̄ lex daret nemo ignora-
re pmissus est: vt esset vñ iudicarent: ⁊ qui-
bus lex nō esset data. Sed ne sibi hoies ali-
qd defuisse quererēt: scriptū est ⁊ in tabu-
lis qd̄ in cordib⁹ nō legebant. Nō enī scri-
ptum nō habebāt: sed legere volebāt. Op-
positum est oculis eoz qd̄ in p̄scientia vi-
dere cogent: ⁊ quasi forinsec⁹ admota vo-
ce dei: ad interiora sua hō cōpulsus est: di-
cente scriptura: In cogitatioib⁹ enī impij
interrogatio erit. Ubi interrogatio ibi lex.
Sed quia hoies appetentes ea que foris
sūt: etiā a seipis exules facti sūt: data est eti-
am p̄scripta lex: nō quia in cordib⁹ scripta
nō erat: sed quia tu fugitiuus eras cordis
tui: ab illo qui vbiq; est cōprehenderis: et
ad te ipm̄ intro reuocaris. Propterea scri-
pta lex quid clamat eis qui deseruerūt le-
gem scriptā in cordib⁹ suis: Redite p̄uari-
catores ad cor. Quis enī te docuit: nolle
accidi ab altero ad vxorē tuā: Quis te do-
cuit nolle tibi furtum fieri: Quis te docuit
nolle iniuriā pati: ⁊ quicquid aliud vñ uni-
uersaliter vel p̄ticulariter dici pōt: Adulta
enī sunt de quib⁹ singulis inq̄rogati ho-
mines: clara voce respōdeant: nolle se pa-
ti. Age si nō vis pati ista: nūquid solus es
homo: Nōne in societate viuīs generi hu-
mani. Qui tecū fact⁹ est: socius tuus est: ⁊
omnes facti ad imaginez dei: nisi terrenis
cupiditatib⁹ p̄terāt: qd̄ ille formauit. Qd̄
ergo tibi nō vis fieri: noli alteri facere. Ju-
dicas enī malū esse in eo: qd̄ pati nō vis:
⁊ hoc te cogit nosse: lex intima: in ipso tuo
corde p̄scripta. Faciebas ⁊ clamabāt inf-
man⁹ tuas: Quō cogeris redire ad cor tu-
um: cuz hoc pateris inter manus alienas:
Furtū bonū est: Nō. Interrogatio adulteriū
bonū est: Et oēs clamāt. Nō. Homicidiū
bonū est: Omnes clamāt detestari se. Cō-
cupiscere rem prīmū bonum est: Non vox
oīm est. Aut si adhuc nō cōfiteris: accedit
qui p̄cupiscat rē tuā: placeat tibi: ⁊ respō-
de qd̄ vis. Oēs ergo de his reb⁹ inq̄roga-
ti: clamāt hec bona nō esse. Rursus de be-
neficijs nō solū de nō nocēdo: verū etiā de

nō p̄stando atq; tribuēdo: interrogat om-
nis aīa esuriēs: famē patiens. Alius habz
panē ⁊ redūdat ei vltra sufficientiā: nouit
te egere: nō dat: displicet tibi esurienti: di-
spliceat ⁊ faciato: cū alterū esurire cogno-
ueris. Peregrin⁹ tecto indigēs venit in pa-
triā tuā: nō suscipit ille: tunc clamat inbu-
manā esse illaz ciuitatē: facile apud barba-
ros sibi esse potuisse refugiū. Sentit iniqui-
tatē qz patit: tu forte nō sentis. Sz oportet
vt ⁊ te cogites peregrinū: ⁊ videas quo
modo tibi possit displicere qui tibi nō p̄sti-
terit: qd̄ tu in patria tua non vis pegrino
p̄stare. Interrogo oēs: vera sunt hec: Ve-
ra. Iusta sūt hec. Iusta: Sz psalmū audi-
te. Si vere ergo iusticiā loquimini: recta iu-
dicate filij hoim. Nō sit iusticia labioz: sed
⁊ factoz. Si enī aliter agis q̄ loqueris: bo-
na loqueris ⁊ mala iudicas. Si enim agis
quō iudicas: Inq̄rogat⁹ qd̄ sit meli⁹ aurū
an fides: nō vsq; adeo puerus ⁊ deui⁹ es
ab omni veritate: vt auz melius esse respō-
deas. Preponis ergo interrogat⁹ auro si-
dem: locut⁹ es iusticiā: audisti psalmū. Si
vere ergo iusticiā loquimini: recta iudicate
filij hoim. Et vbi pbabo nō te ita vt locut⁹
es iudicare: Jam teneo responsionē tuam
p̄ponentē auro fidē. Ecce nescio vñ ami-
cus venit ⁊ nllō teste aurum cōmendauit.
Solut⁹ h̄ nouit: ⁊ tu q̄ntū ad hoies attinet:
Est ibi alius testis qui nō videt ⁊ videt: et
ille tibi aurū in secreto ⁊ i cubiculo tuo: for-
te remotis oib⁹ arbitris cōmendauit. Te-
stis ē q̄ adest: n̄ in cubiculo adest parietū:
s̄ in cubilibus p̄scientiaz vñaz. Cōmenda-
uit ille atq; discessit: nulli suoz notuz fecit:
rediturū se sperās: ⁊ ab amico qd̄ dederat
recepturū: vt humana sūt mortu⁹ est: filiū
habet: reliquit heredem: ignorat fili⁹ quid
pater habuerit: quid tibi commēdauerit.
Eia tu redi: redi p̄uaricator ad cor: ibi
scripta est lex: qd̄ tibi fieri nō vis: alij ne fe-
ceris. Teipm̄ cogita cōmēdasse: nulli tuo-
rū dixisse: mortuū eē: filiū reliquisse: qd̄ ei
velles a tuo amico prestari: r̄nde. Iudica
cām iudicis: tribunal est in mēte tua: sed ⁊
ibi de⁹: adest accusatrix p̄sciētia: tortor: ti-
mor. In rebus humanis es: i societate hu-
mana detineris: cogita quid velles p̄stari
filio tuo ab amico tuo. Noui quid tibi re-
spōdeat cogitatio tua: sic iudica sic audis.
Iudica: vox erit. Vox veritatis nō tacet:
nō labijs clamat: vociferat ex corde. Ad-
bite aurē: ibi esto cū filio amici tui. Uides

B

fortasse etiā indigentē vagari: nesciētē qd pater ei⁹ habuerit: vbi posuerit: cui cōmendauerit: *Logita* ⁊ filiū tuū: fac illū viuere quē p̄tēns mortuū: temortuū cogita et viuas. Sed aliud iubet de⁹ ⁊ auariciā: aliud auaricia iubet ⁊ deū: deus aliud: auaricia aliud: Aliud in paradiso cōditor noster: aliud de trāsuerſo ſeductor: ſerpēs. Veniat i mentē prior casus tu⁹: p̄pterea mortali: p̄pterea laborās: p̄pterea in sudore vultus tui panē cōmedēs: p̄pterea ſpinas ⁊ tribulos tibi fra germinat. *Expimēto* diſce: qd noluiſti p̄cepto: ſed vincit cupiditas: cur nō poti⁹ veritas: Et vbi eſt qd loq̄baris: *Ecce cogitas* aux negare: ecce cogitas heredi amici tui p̄ſus abſcondere. Interrogauerā pauloante qd ſit cari⁹: ⁊ qd ſit melius: aux an fides. Quare aliud dicit: aliud agit: Nō times hāc vocē: ſi vere vtiq̄ iuſticiā loq̄mini: recta iudicate filij hoīm. *Ecce locut⁹* es mihi meliorē eſſe fidē: ⁊ i iudicio tuo meli⁹ duruiſti aurū. Nō ſic iudicaſti: vt locut⁹ es. *Clera locut⁹* es: ⁊ falſa iudicaſti. Ergo ⁊ cū loquebar: iuſticiā nō vera loq̄baris. Si enī vere vtiq̄ iuſticiā: loq̄mini: ſc̄ta iudicate filij hoīz. Quā mihi d̄ iuſticia r̄ndebas: erubescēdo nō fatēdo loq̄baris. Sed ad cām p̄ſentē iaz veniam⁹ ſi placet. *Glor* eſt enī illa dulcē: ⁊ nota aurib⁹ ecclēie: vox dñi nr̄i Jeſu chriſti: ⁊ vox corpis ei⁹: vox ecclēſie laborāns pegrinātis in terra: inter maledicentū ⁊ adulantū picula viuentis. Nō timebis cōmiatorē: ſi nō amaſ adulatorē. Attēdit ergo ille cui⁹ h̄ vox eſt: ⁊ vidit oēs loqui iuſticiā. Quis enī nō audet loqui eā ne dicat iniuſt⁹: *Lū* ergo tāq̄ audieret oīm voces: ⁊ itēderet oīm labia: clamabat ad eos: Si vere vtiq̄ iuſticiā loquimī: ſi nō falſe iuſticiā loquimī: ſi nō aliud in labijs p̄ſtrepit: aliud celat in cordib⁹: recta iudicate filij hoīm. Audi ex euangelio ppriā vocē: eandē ip̄am que in hoc psalmo ē: *Hypocrite* ait domin⁹ phariſeiſ: quō poteſtis bona loq̄ cū ſitis mali: Aut facite arborē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonū: aut facite arborē malā ⁊ fructū ei⁹ malū: Quid te vis dealbare pies lutee: Noui iſtiora tua ſi falloz tectorio tuo: noui qd p̄tendas: noui qd tegat. *Flex* enī op⁹ ei erat: ait euāgelista: vt q̄ſq̄ ei p̄hiberet testimoniū d̄ hoīe: ip̄e enī ſciebat qd eſſet in hoīe. Sciebat qd eſſet in hoīe q̄ fecerat hoīem. ⁊ homo fact⁹ erat: vt q̄reret hoīez. Videte q̄ ſi nō ſequatur ſe voces iſte: *Hypocrite* quō poteſtis

bona loq̄ cū ſitis mali: Si vere ergo iuſticiā loquimī: recta iudicate filij hoīm. Nōne iuſticiā locuti eſt: qm̄ dixiſt: *Magiſter ſcim⁹* qz iuſtus es: ⁊ nullius p̄ſonā accipis: Quare dolui in corde tegebatis: Quare imaginē ceſaris creatori veſtro oſtēdebatis: ⁊ eius imaginē in veſtris cordib⁹ delēbatis: Nōne auditū eſt qd locuti fueritis: ⁊ exptū ē: quēadmodū iudicauerit: Nōne vox crucifixiſtis eſt: quē iuſtū eſſe dixeratis: Si vere ergo vtiq̄ iuſticiā loquimī: recta iudicate filij hoīm. Ut qd audio locutionē veſtrā: ſcim⁹ qz iuſtus es: cū p̄uē deā iudiciū veſtrum: crucifige crucifige: Si vere ergo iuſticiā loquimī: recta iudicate filij hoīm. Quid enī feciſtis ſeuendo aduerſus deū q̄ hō erat: ⁊ occidēdo regez veſtrū: Nō enī iō rex nō erat futur⁹: qz occiſus ē a vobis reſurrectur⁹: In titulo vbi ſcriptū erat: rex iudeoz: poſito ſup crucēz dñi: linguis trib⁹ hebraica: greca: latina: nouerat dicere iudex hō: qd ſcripſi ſcripſi: ⁊ deus nō nouerat dicere: qd ſcripſi ſcripſi: *Proſus rex veſter eſt: viu⁹* rex veſter eſt: occiſus rex veſter eſt: ecce reſurrexit ⁊ i celo rex veſter eſt: ⁊ ecce veniturus eſt: ve vobis qz rex veſter eſt. Ite nūc ⁊ loquimī iuſticiā: ⁊ nolite ſc̄ta iudicare filij hoīm. Nō vultis recta iudicare: recte iudicabimini. *Cluit* enī ille rex veſter: ⁊ iam non morit⁹: ⁊ mors ei vltra nō dñabit. *Ecce veniet: redi te p̄uaricatores* ad cor. *Ecce veniet: corripi* mini añq̄ veniat: puenite faciē eius i cōſeſſione. *Ecce veniet: rex veſter eſt: ⁊ recor* damini titulū ſup crucē: ſed nō eū videbitis ſcriptū: manet tñ: in terra nō legiſ: ſed i celo ſeruat. *Putatis* enī illā iſcriptionē fu iſſe corruptā: Et qd ait titulus psalmi h⁹: In ſinē: ne corrupas ip̄i Baud i tituli iſcriptionē. Nō ergo corrupit illa iſcriptio tituli. *Rex veſter ē chriſt⁹*: qz oīm rex chriſtus: qm̄ ipſius eſt regnū: ⁊ ip̄e dñabit gentiū. Si ergo rex eſt: ecce anteq̄ veiat dicat vob. *Adhuc loqr̄* inq̄t nōdū iudico: q̄ ſic clamo cōminādo: nolo ferire iudicando. Si vere ergo iuſticiā loquimī: recta iudicate filij hoīm. Nūc aut quid faciſ: Quare iſta vobis dico: *Etenī in corde iniquitates opamini* in terra: Iniquitatez forte in corde ſolo: Audi quid ſequitur: ⁊ cor ſuum ſequunt man⁹: ⁊ cordi ſuo ſamulant manuſ. *Logitat* ⁊ ſit: aut iō non ſit: non quia nolum⁹: ſed quia nō poſſum⁹ *Quicqd* vis ⁊ nō potes: factū deus con-

Alia fra.
i iusticias
i pinnat

putat. Etenim non in corde iniquitates operamini in terra. Quid deinde? Iniquitates manus vestre connectit. Quid est connectit? De peccato peccatum: et ad peccatum: peccatum propter peccatum. Quid est hoc? Furtum fecit: peccatum est: Ulus est: occidere querit eum a quo visus est: conexum est peccatum peccato. Permiserit deus occulto iudicio occidere eum: quem voluit occidere: sentit sciri: querit et alterum occidere: conexit tertium. **B**u ea molit: forte ne inveniatur: aut quod fecit ne quincat: consulit mathematicum: additum est quartum. Respondet forte aliqua dura et mala mathematicus: curritur ad aruspice ut expiet. Respondet aruspex: non se posse expiare: maleficus querit. Et quis omnia possit numerare: que connectunt peccata peccatis. Iniquitates manus vestre connectit. **Q**uidiu connecti ligas peccatum: peccato: te solve a peccatis. Sed non possu inquis: **L**ama ad illud: Infelix ego homo quod me liberabit de corpore mortis huius? Veniet enim gratia dei ut delestat te iusticia: sic delectabat iniquitas: et homo quod ex vinculis resolutus es: ex clamabis ad deum: **D**irupisti vincula mea. Quid est: dirupisti vincula mea: nisi remisisti peccata mea? Audi quod vincula sunt. Respondet scriptura: **C**riniculis peccatorum suorum unusquisque stringitur. Non solum vincula: sed et criniculi sunt. Criniculi sunt: quod fiunt in torquendo: hoc est quod peccatis peccata connectebas. **E**saias clamat. **T**e his quod trahunt peccata tua: sicut restem longam. Quid est aliud: quam ve his quorum manus connectunt iniquitatem: et quod unusquisque peccat: suis stringitur: sicut et peccatis suis cedit: dominus male versates in templo flagello de resticulis facto exclusit. Sed non vis modo dirupi vincula tua: quod non sentis: vincula tua: etiam delectant te: et voluptati sunt: senties in fine cum dicet. **L**igate illi manus et pedes: et projicite illum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. **E**xhorrescis: times: peccatum tuum dicitis mala esse peccata: bona esse iusticia. Si vere ergo iusticiam loquimini: recta iudicate filii hominum. In vita vestra iuveniant verba vestra: in factis vestris cognoscant labia vestra. **N**olite connectere ergo iniquitatem: quia vobis ad alligaturam adhibebit quicquid connectitis. **N**on audiunt: non ois tamen: et quod non audiunt percogniti sunt. **A**lienati sunt peccatores a vulva: erraverunt a ventre locuti sunt falsa. Et cum iniquitatem loquuntur: falsa loquuntur: quod fallax est iniquitas: et cum iusticiam loquuntur falsa loquuntur: quod aliud ore proferunt: aliis in corde obtegunt. **A**lienati sunt peccatores

Alia fra.
i ab utero

a vulva. Quid est hoc: quam diligenter? Fortassis enim aliud dicit. quod deprecognovit homines peccatores etiam in utero matris. **F**lavit enim cum adhuc pregnas esset **R**ebecca: et gemios in utero portaret dictum est: **J**acob dilexi: **E**sau autem odio habui. **D**ictum est enim: maior serviet minori. **O**ccisus ibi iudicium dei: sed tamen a vulva: id est ab ipsa origine alienati sunt peccatores. **U**bi alienati: **A** veritate. **U**bi alienati: **A** patria beata: a vita beata. **A**n forte alienati ab ipsa vulva: **E**t qui peccatores alienati sunt a vulva: **Q**ui enim nascerentur si non ibi tenerentur? **A**ut quod hodie viverent: ut hec sine causa audiret: nisi nascerentur: **F**orte ergo a quadam vulva alienati sunt peccatores: in qua dolores patiebatur caritas per **A**plum dicens: **Q**uos iterum perituro: donec crebuit formet in vobis. **E**xpecta ergo formari: noli tibi tribuere iudicium quod forte non nosti. **C**arnalis es adhuc: conceptus es eo ipso quo accepisti nomen christi: sacramento quodam natus es in visceribus matris. **N**on enim ex visceribus tantum homo nascitur: sed et in visceribus. **I**psi nascitur in visceribus: ut possit nasci de visceribus. **P**ropterea dictum est et **M**arie: quod enim natus est in te: de spiritu sancto est. **N**on dum de illa natus erat: sed iam in illa natus erat. **E**rgo nascuntur intra viscera ecclesie quodam puuli: et bonus est ut formati exeant: ne ab ortu labantur. **B**eneret te mater non abortiat. **S**i patiens fueris: usque formeris: usque quo in te certa sit doctrina veritatis: pertinere te debet materna viscera. **S**i autem impatiencia tua percussis latera matris: cum dolore quidem te excutit foras: sed magis tuo malo quam suo. **A**lienati sunt peccatores a vulva: erraverunt a ventre: locuti sunt falsa. **N**on ergo erraverunt a ventre: quod locuti sunt falsa: an potius id locuti sunt falsa: quod erraverunt a ventre? **I**n ventre quippe ecclesie vitas manet: quod ab hoc ventre ecclesie separatum fuerit: necesse est falsa loquatur. **N**ecessesse est inquam falsa loquat: quod aut concipi noluit: aut quem conceptum mater excussit. **I**nde heretici clamant contra euangelium: ut de his potius loquamur quam dolemus excussos: recitamus eis: ecce christus dixit: **O**portebat christum pati: et resurgere a mortuis tertia die. **A**gnosco ibi caput nostrum: agnosco ibi spiritum nostrum: agnosce et tu mecum spiritum sanctum. **U**bi de quod sequitur. **P**redicari in nomine eius per omnem terram et remissionem peccatorum per omnes gentes: incipientibus ab hierusalem. **H**uc veni: huc veni: ecclesia per omnes gentes incipientibus ab hierusalem. **N**on dico huc veni: ipse ad te venit. **I**lli

aut absurdesceret aduersus euāgelium: et nos permittentes legē vba dei: q̄ se iactāt custodisse a flāma: et volūt delere lingua: loquūt sua: loquūt iania: ille tradidit: et ille tradidit: imo et ego dico: et ille tradidit et ille tradidit: et verū dico. **S**ed qd̄ a me? Nec tu mihi q̄s noīas ex euāgelio legi: nec ego q̄s nomino ex euāgelio lego. Auferant de medio charte nre: pcedat in mediū codex dei. Audi christū dicentē: audi vītātē loquētē: p̄dicari ī noīe ei⁹ inq̄t p̄nīaz et remissionē pctōz p̄ oēs gētes: incipiētib⁹ ab hierusalē. **N**ō inq̄nt h̄ qd̄ nos dicim⁹. Audi qd̄ dicit euāgelium. **N**olum⁹ audire: alienati sūt pctōres a vulua: errauerūt a ventre: locuti sūt falsa. **N**os loq̄mur vera: q̄ audiui⁹ vera: qd̄ dñs dicit: nō qd̄ hō dicit. **N**ōt fieri vt hō mētiat: nō pōt fieri vt vītas mētiat. **E**x veritatē ore agnosco christū: ip̄az vītātē: ex vītatis ore agnosco eccliam p̄cipē vītatis. **N**emo mihi falsa loq̄t: q̄ errauit ab vtero ī viscerib⁹ ecclie. **P**rimo viderim qd̄ me vellet docere. **U**ideo alienatū a vulua: video errasse a vtre: et auditur⁹ sūt ab eo: qd̄ nisi falsa: Errauerūt a vtre: locuti sūt falsa. **I**ndignatio eis scdm̄ similitudinē serpentis: **M**agnā rē audituri est: idigntio eis scdm̄ similitudinē serpentis. **Q**uasi dixerim⁹: qd̄ ē qd̄ dixisti: **S**equit. **S**icut aspidis surde: **U**n̄ surde: **U**n̄ obturat⁹ aures suas: **N**ō surde qz obturat aures suas. **E**t obturat⁹ aures suas. **Q**ue nō exaudiet vocē icātatiū: **E**t medicamētū medicati a sapiēte. **S**icut audiui⁹ qd̄ et hoīes dicūt qui h̄ ea q̄ potuerūt cognitiōe didicerūt: sed tñ qd̄ spirit⁹ dei mltō meli⁹ oīb⁹ hoīb⁹ nouit: nō enī frustra h̄ dixit: nisi qz fieri pōt: vt verū sit etiā illd̄ qd̄ audiui⁹ de aspide. **A**spis cū cepit pati icātatorē marsū: q̄ eā q̄busdā carnib⁹ p̄p̄ijs euocat: sic sūt mltā etiā magica: audite qd̄ faciat. **S**ed iterū in h̄ attēditē frēs: hoc enī p̄loquēdū est: ne q̄sq̄ veluti hesitās audiat: nō vñcunq̄ datur similitudo a scripturis laudat ip̄a res: s̄ tñ inde similitudo trahit. **N**ō enī laudauit iniquū iudicē q̄ nolebat audire illā viduaz: q̄ nec deū timebat nec hoīes reuerēbat: et tñ inde similitudinē dñs traxit. **N**ec illū laudauit pigrū q̄ tres panes: nō p̄pter amicitā dedit petēti: s̄ tēdio: vict⁹: et tñ inde similitudinē dedit. **E**t de reb⁹ q̄ nō laudādis trahūt scdm̄ quēdā modū nōnllē similitudies. **A**ut si p̄pterea putatis eūdū esse ad marfos: qz

hoc audistī in scriptura dei: eundū est et ad spectacula theatri: qz dicit Ap̄ls: **N**ō sic pugilloz: q̄i aerē cedēt. **P**ugillan enī ē encraticū facere: p̄cratiū facere: iā qz hic data est similitudo: spectacula ista delectare nos debent: aut qz dixit: q̄ in agone contendit ab oīb⁹ abstinēs ē: p̄pterea agonistica ista vana et ludicra d̄z affectare christianus: **A**t tēde quid tibi dicat ad similitudinē: qd̄ monēat ad p̄hibitionē. **I**ta ergo et hic data ē quedā similitudo de marso: qui incantat vt educat aspidē de tenebrosa cauerna: vñqz in lucē vult educere: illa autē amādo tenebras suas: q̄b⁹ se inuoluta occultare dicit qz cū exire noluerit: recusans tñ audire illas voces: quib⁹ se cogi sentit: allidit vñqz aurē terre: et de cauda obturat alterā: atqz ita voces illas: q̄ntū potest euitās: nō erit ad incantantē. **H**uic similes dixit spiritus dei qd̄ nō audietes verbū dei: et nō solū nō facietes: s̄ oīo ne faciāt audire nolētes. **F**actū ē hoc et in p̄mis t̄pib⁹ fidei. **S**tephan⁹ martyr predicabat veritatē: et tāqz tenebrosis mētib⁹ vt eas ī lucē educeret incantabat. **U**bi venit ad cōmēorationē christi quē illi oīo audire nollēt: qd̄ de eis scriptura dicit: qd̄ de illis narrat: **C**lauserūt inq̄t aures suas. **Q**uid autē postea fecerunt: passio stephani narrat atqz declarat: nō erāt surdi: sed fecerunt se surdos. **Q**uia enī aures patētes in corde nō habebāt: violētia tñ verbi p̄ aures carnis irruēs etiā ip̄is aurib⁹ cordis vim faciebat: clausērūt et aures corpis et ierunt ad lapides. **E**cce aspides surde duriores lapidib⁹ quib⁹ icātatozem suū lapidauerūt: nō audierūt vocē incātatis: et medicamētū medicati a sapiēte. **Q**uid est medicamētū medicatū a sapiēte: **F**orte medicamētū p̄fectū: dicat medicamētum medicatū. **A**n q̄rim⁹ ubi aliqd̄: quō iā si medicamētū est: etiā medicatū sit: **M**edicamēta erāt in p̄phetis: medicamēta erāt in lege. **P**recepta ip̄a oīa medicamēta erāt: et hoc medicamentū nōdū erat medicatū. **A**duentu dñi medicatū est medicamētū: hoc illi ferre nō potuerūt. **Q**uia enī nō curabant medicamēto: medicatū est ip̄m medicamētū aduētū dñi. **I**ā Stephan⁹ medicamētū medicatū incātabat: h̄ illi audire noluerūt: vñ medicatū est medicamētū: s̄ h̄ aures clausērūt. **N**ā ubi fecerūt: vbi noīat⁹ est christ⁹. **I**ndignatio eoz sic indignatio serpentis. **Q**uid aures claudit? **E**xpectate: audite: et si potuerūt seuite. **Q**uia

Alia lfa.
furoz illis.

Alia lfa.
et benefici in
cārātis sapiēt.

Alia lfa.
furoz illis.
Alia lfa.
et benefici in
cārātis sapiēt.
Alia lfa.
furoz illis.
Alia lfa.
et benefici in
cārātis sapiēt.
Alia lfa.
furoz illis.
Alia lfa.
et benefici in
cārātis sapiēt.

nolebāt nisi seuire: noluerūt audire. Quid si
audirēt forte deseuirēt. Indignatio eoz si
cut indignatio serpētis. Tales etiā istos pa
timur. Primo sibi veritatē tenere videbāt:
nō cessauit de: nō quieuit ecclia sua: p̄di
cata ē veritas in viscerib⁹ matris: apta sūt
eoz mēdacia: patefactū ē qd̄ lucet: demō
strata ē ciuitas sup̄ mōtē cōstituta q̄ absco
di nō pōt: et lucerna posita ē sup̄ cādelabz
q̄ lucet oib⁹ q̄ in domo sūt: Ubi enim latet
ecclia christi: vbi latet v̄itas christi: Nōne
ipse est mōs q̄ creuit ex mīmo lapide: et imple
uit vniuersaz faciē fre: Louincūt hinc: nō
hnt qd̄ dicāt d̄ eccliam. Et qd̄ eis remāsūt:
Quid nos q̄rit: Quid nos vult: Bicut.
Recedite a nob. Bicut at̄ et suis: nemo cū
illis loq̄t: nemo illis p̄iugat: nemo illos au
diat. Indignatio eoz sic indignatio serpē
tis: sic aspidis surde et obturātis aures su
as: q̄ nō exaudiet vocē incātātū et medica
mētū: hoc est vocē medicamētū medicati a
sapiēte. Nōne hinc iā itelligit̄ q̄le medica
mētū q̄si vocē dic̄: Nūq̄d medicamētū hz
vocē: Est qd̄dā medicamētū qd̄ hz vocē.
Medicamētū portam⁹: vocē ei⁹ audite:
nō quō aspides surde. Si vere vtiqz iusti
ciā loq̄mi: recta iudicate filij hoim. Vox ē
medicamētū: et h̄ medicati a sapiēte. Jam
enī veit christ⁹ q̄ implet legē et p̄phas: qui
vitatē ip̄am firmaret: in qb⁹ duob⁹ p̄ceptū
tota lex p̄det et p̄phete. An forte q̄rimus
aliqd̄: et i eo qd̄ d̄r̄ aspis ita aures claude
re: vt vnā eaz i frā p̄mat: alterā cauda op
pilet: Quid sibi vult h̄: In cauda posteri
ora vtiqz itelligit̄. Ergo si i p̄terita: q̄ iā ter
gū optet ponere: vt in ea q̄ nobis p̄mittūt
intēdam⁹: q̄ nec ex p̄terita vita n̄ra: nec ex
p̄nti delectari debem⁹. Hoc enī Ap̄ls mo
net dicēs: Quē q̄ aliqui fructū habuist̄: in
qb⁹ nūc erubescit̄: Reuocat a recordan
dis cū delectatiōe p̄teritū: et cū qd̄dā p̄cupi
scētia fruēdis: ne redeam⁹ corde i egyptū.
Quid de p̄ntib⁹: Quō iubet etiā ip̄a p̄te
ni: Nō respiciētib⁹ inq̄t q̄ vident̄: s̄ q̄ nō vi
dent̄: q̄ enī vidēt̄ t̄palia sūt: q̄ aut̄ nō vidē
tur et̄na. Itē d̄ p̄senti vita dic̄: si i hac vita
tū i christo sperātes sum⁹: miserabiliores
sum⁹ oib⁹ hoib⁹. Obluiscere q̄ p̄terita q̄
bus male vixisti: p̄tēne p̄ntia qb⁹ t̄paliū vi
uis: ne te aliqui p̄ntia nō p̄mittant puen
re ad futura. Si enī p̄sens vita te delectat:
aurē i frā posuisti: si tuis p̄teritis etiā retro
labētib⁹ delectaris: aurē de cauda obtura
sti. Bebes q̄ ire i lucē: exire de tenebris au

ditā voce medicamētū medicati a sapiēte:
vt iā i luce ambulās: et exultās dicas: q̄ re
tro oblit⁹ in ea q̄ ante extēt⁹: nō dixit q̄ re
tro oblit⁹ et ex p̄ntib⁹ delectat⁹. Cū dic̄ que
retro oblit⁹: nō obturauit aurē de cauda:
cū dic̄ in ea q̄ an̄ sūt extēt⁹: his p̄ntib⁹ non
obfurduit. Merito audiet̄: merito p̄dicās:
merito exultat lingua ei⁹: p̄dicās veritates
i luce noua: deposita vetere tunica. Et ad
h̄ enī valet astutia serpētis: ad quā nos imi
tandaz d̄ns adhortat. Aut enī astuti sicut
serpētes. Quid est astuti sic serpētes: Of
fer oia mēbra tua p̄cutiētū: dūmō caput in
te serues: Caput viri christus. S̄z ḡuat q̄si
pōd⁹ corij cuiusdā: et q̄si senecta veteri ho
minis. Audi Ap̄lm dicētes: Exuētes vos
veterē hoimē i duētes nouū. Et quō exuo
inqs veterē hoimē: Imitare astutiā serpē
tis. Quid enī fac̄ serpēs: vt exuat se vete
rē tunicā: Coartat se p̄ foramē augustum.
Et vbi iqs iuenio h̄ foramē āgustū: Audi
arta et angusta ē via q̄ ducit ad vitā: et pau
ci sūt qui ingrediūt̄ p̄ eā. Reformidas eā
et nō vis ambulare qz pauci sūt: ibi ponē
da est vet⁹ tunica: et alibi poni nō pōt. Aut
si vis vetustate ip̄ediri: grauari: p̄mi: noli
ire p̄ angustam. Si aut̄ grauaris vetustate
quadā pcti tur: et p̄terite vie v̄l vite: trāsire
nō potes. Quia q̄ corp⁹ qd̄ corrupit aḡ
uat aīm: v̄l cupiditates corpales nō p̄māt:
vel p̄cupiscētie carnis exuāt. Uñ exuunt
nisi ieris p̄ āgustam: nisi fuerit astut⁹ vt ser
pēs: Be⁹ p̄triuuit dētes eoz in ore
ip̄oz: Quoz: Quib⁹ indignatio ē sic simi
litudo serpētis: et aspidis obturātis aures
suas: ne audiāt vocē incātātū: et medica
mētū medicati a sapiēte. Quid illis fec̄ do
min⁹: Cōtriuuit dētes eoz i ore ip̄oz. Factū
est h̄ p̄mo: factū ē et mō fit. S̄z sufficeret fra
tres mei vt diceret̄: deus p̄triuuit dētes eoz.
Quare i ore ip̄oz: Nolebāt audire legē:
nolebāt audire p̄cepta v̄itatis a x̄po pha
risei: siles serpēti illi et aspidi. P̄teritū enī
suis pctis delectabant̄: et p̄ntē vitaz nōle
bāt amittere: id est gaudia eterna: ex gau
dijs frenis: vnā aurē claudēbāt: ex dele
ctatiōe p̄ntoz: alterā ex delectatiōe p̄ntū:
iō nolebāt audire. Nā vñ ē illd̄: Si dimi
serim⁹ eū sic veniēt romani et tollēt nob: et
locū et gētē: Utiqz q̄ nolebāt p̄dē locū: ad
frā colliserāt aurē suā: et iō noluerūt audire
v̄ba illa medicata a sapiēte. Bicutū ē de il
lis et q̄ auari erant: et amatores pecunie: et
ois vita eoz etiā p̄terita descripta est a do

Alia lra.
t p̄teret.

mino in euangelio. Qui legit diligenter euangelium: inuenit: vnde illi ambas aures obturabant. Intendat caritas vestra: Dominus quid fecit: Cōtrivit dentes eorum in ore ipoz. Quid est in ore ipoz: Et ore suo se pñciarēt: coegit illos ore suo in se sententiam dicere. Calūniari volebāt ei ppter tributū: nō dixit ille: licet reddere tributum: aut nō licet reddere: et volebat dētes eoz quib⁹ inhiabāt vt morderēt cōterere: s; i ore ipoz volebat. Si diceret: soluat cesari tributū: calūniarent illi qd male dixisset gen̄ iudeoz eā tributariā faciēdo. Ex pctō enī tributū reddebāt hūiliati: sic illis i lege p̄dictū erat. Tenem⁹ illum aiūt maledictorē gētis nr̄e: si nos iusserit tributū psoluere. Si autē dixerit nolite soluere: tenem⁹ eū qd dixerit nobis deuotos esse cesari. Talē bicipitē laqueū quasi capiēdo dño posuerūt. Sz ad quē venerūt: Qui nouerat contere dētes eoz in ore ipoz. Quid me tēptatis hypocrite: Be tributo soluēdo cogitatis: iusticiā facē n̄ vultis: p̄siliū iusticie q̄ritis: Si vere vtiq; iusticiā loqm̄i: recta iudicate filij hoīm. Nūc autē qz alia loqm̄i: alia iudicat̄ hypocrite estis. Quid me tēptatis: Nūc p̄terā dētes vros in ore v̄ro: ostēdite mihi nūmū. Et demōstrauerūt ei. Et ille nō dic̄ cesari est: s; interrogat cui⁹ est: vt eoz dentes in ore ipoz p̄terant. Querēte quippe illo cui⁹ haberet imaginē et inscriptiōnē: illi cesaris dixerūt. Nūc dñs cōteret dētes eoz in ore ipoz. Nūc r̄ndit: iā p̄triti sūt dētes v̄ri i ore v̄ro: Reddite cesari q̄ cesaris sūt: et deo q̄ dei sūt. Querit cesar imaginē suā: reddite: q̄rit de⁹ imaginē suā: reddite: Nō p̄dat ex vob̄ cesar nūmū suū: n̄ p̄dat de⁹ in vobis nūmū suū. Et illi nō iuenerūt qd r̄nderēt. Ad illi enī erāt vt calūniarent ei: et redierūt dicētes: qd nemo possit ei r̄ndere. Nūc: Quia p̄triti erat dētes eoz i ore ipoz. Inde ē et illd: In q̄ p̄tate ista facis: Et ego infrogo vos vnū s̄monē: respōdete mihi. Et infrogauit de Jobāne: vnde eēt baptism⁹ Jobis: d̄ celo an ex hoib⁹: vt si qd r̄nderēt s; illos eēt. Noluēt dicere ex hoib⁹: timētes hoies: ne lapidarēt ab eis: eo qz Jobes p̄phetā haberēt. Dicere d̄ celo pl⁹ formidabāt: ne faterent̄ ipm̄ christū: qz Jobes p̄dicauerat xpm̄. Coartati vtriq; ex hac pte et ex hac pte: q̄ parabat̄ obijcere crimē: r̄nderūt ignorantia: dixerūt nescimus. Calūniari enī p̄pabāt: qñ dixerūt: in

q̄ p̄tate ista facis: vt si diceret christ⁹ sū: qñ arrogātem: supbū: sacrilegū iuaderēt. Noluēt dicere christ⁹ sū: sed q̄siuit de Jobāne q̄ dixerat qd ip̄e eēt christ⁹. Illi nō sūt ausi r̄phēdere Jobem: timētes ne a p̄lo occiderēt: nō sūt ausi dicere: v̄z dixit Jobes: ne diceret eis credite illi: obmutuerūt nescire se dixerūt: iā morderē nō valebāt. Nūc nō valebāt: Nūc occurrit vob: contriti erāt dētes eoz i ore ipoz. Phariseo displicuit dñs illi q̄ ad p̄adiū vocauerat: qd peccatrix mulier accesserit ei ad pedes: et murmurauit aduers⁹ eū dicēs: Si eēt h̄ p̄p̄ba sciret q̄ mulier illi accessit ad pedes. Tu n̄ p̄p̄beta: vñ scis qd nescient dñs q̄ mulier illi accessit ad pedes: Quia seruabat mūdiciā: videlicet iudeoz q̄ a foris qñ custodiebat in carne: et n̄ colebat ex corde. Hoc d̄ dño suspicāt⁹ est: dñs autē q̄ pctā mulieris nouerat: etiā cogitātiōes hospiti audiebat: et respōdit q̄ nōst̄. Et ne diu hic loqr̄: tñ in ore ei⁹ voluit p̄terere dētes ei⁹. Proposuit enī: Duo debitores erāt cuidā feneratori: vn⁹ q̄ngētos debebat denarios: ali⁹ q̄ngēta: nō habebāt ambo vñ redderēt: dimisit ambo. Quis eū pl⁹ dilexit: Ad h̄ infrogat ille: vt ille r̄ndeat: ad h̄ ille r̄ndit: vt dētes ei⁹ in ore ei⁹ p̄terāt. R̄ndit p̄fusus: exclusus ē: admissa illa ad p̄cipiēdā misericordiā q̄ irrupat in habitaculū alienū: s; nō accesserat ad dñm alienū. Cōtrivit dñs dentes eoz in ore ipoz. Molas leonū cofregit dñs. Nō tñ aspidū. Quid d̄ aspidib⁹: Aspides insidiosē volūt venena immittē et spargere et ibilare. Agtissime scuerūt gētes et fremuerūt sicut leones. Quare fremuerūt gētes et p̄p̄li meditati sūt inania: Qñ insidiabāt dño: licz dare tributū cesari an nō licz: aspides erāt: serpētes erāt: contriti sūt dētes eoz in ore ipoz. Postea clamauerūt: crucifige crucifige: iam nō ē lingua aspidis: s; fremit⁹ leōis. Sz et molas leonū cofregit dñs. Forte h̄ nō vacat qd addidit i ore eoz. Insidiātes enī captiosis infrogatiōib⁹ cogebāt r̄nsidē sua vinci. Isti autē q̄ apte scuebāt: nūqd infrogatiōibus cōuicēdi erāt: Tñ et eoz mole p̄trite sunt. Crucifix⁹ resurrexit: ascēdit i celū: glorificat⁹ est christ⁹: adorat⁹ ab oib⁹ gētib⁹: adorat⁹ ab oib⁹ regib⁹. Seruāt mō iudei si possunt: nō scuiūt: molas leonū cofregit dñs. Habem⁹ et in hereticis h̄ documētū et exp̄imētū: qz et ipos iuenim⁹ esse serpētis indignatiōe obsurdatos: nolētes audire medi

Alia fa.
p̄fringet

emētū medicatum a sapiēte: et in ore ipō-
rū p̄triuū dñs dētes eorū. Quō seuebant
ī nos rēphēdēdo: qđ quasi p̄secutores esse
mus excludēdo illos de basilicis: Adō il-
los infroga: debēt excludi heretici de ba-
silicā an nō dñt: Rñdeāt mō: dicāt si debe-
re. Repetāt Maximianiste basilicas: Ne
autē repetāt Maximianiste basilicas dicūt
debere. Quid est ergo qđ dicebat aduer-
sum nos: An contriti sunt dentes vestri in
ore vestro: Quid nobis et regibus inquit
unt: Quid nobis et impatorib⁹: Vos d̄ im-
peratorib⁹ p̄sumitis. Quero: et ego quid
vobis ad p̄consules quos miserūt impa-
tores: Quid vob ad leges q̄s v̄ vos dede-
rūt ipatores: Impatores cōmuniōis nō-
stre leges aduersus oēs hereticos cederūt.
Eos vtiq; appellant hereticos: qui nō sūt
cōmuniōis eorū: inter quos vtiq; et vos
estis. Si vere sunt leges: valeant et in vos
hereticos: si false sūt leges: quare valēt cō-
tra vestros hereticos: Frēs paululū aduer-
tite: intelligite qđ dixim⁹. Qñ egerūt cau-
sas suas aduersus Maximianistas: vt eos
a se damnatos et scismaticos suos eijce-
rēt de locis que illi tenebāt antiquitus: et
suggererāt ep̄is decessorib⁹ suis: volētes
illos inde excludere: egerūt legib⁹ publicis:
ad iudices venerūt: dixerūt se catholicos
vt possent excludere hereticos. Quare te
dicis catholicū vt excludat heretic⁹: et nō
poti⁹ es catholicus: ne sis exclusus hereti-
cus: Adō catholic⁹ es: vt valeas ad exclu-
dendū hereticū. Iudex enī non posset ni-
si legibus suis iudicare. Dixerūt se catho-
licos: admissi sunt agere: dixerūt illos he-
reticos: quesuit vñ pbaref. Lectū est con-
ciliū bagaitanū: vbi dānati sūt Maximia-
niste: insertū est actis p̄cōsularibus: p̄ba-
tum est qđ illi dānati non deberent tenere
basilicas: et p̄nūciauit p̄cōsul ex lege. Ex
qua lege: Que lata est cōtra hereticos. Si
cōtra hereticos et cōtra te. Quare inq̄t cō-
tra me: Adō enim ego hereticus sum. Si tu
hereticus non es: false sūt ille leges: ab his
enim imperatoribus late sunt qui nō sunt
cōmuniōis tue. Omnes qui nō sunt com-
muniōis eorū: legibus suis hereticos vo-
cant. Adō quero vtrū vere an false: seq̄stra
ta illa sit questio: si adhuc questio est. In-
terim scdo te mō interrogo: vere leges sūt
an false leges sūt: Si vere sunt: credat eis:
si false sunt: quare vteris eis: Dixisti p̄con-
suli: catholic⁹ sū: exclude hereticū. Que-

siuit ille: vñ pbaref hereticus: ptulisti cō-
ciliū tuū: ostēdisti qđ eū dānaueris. Ille vñ
cobibēs: vñ nō intelligens: vsus est tñ lege
sicut iudex: et fecisti de iudice qđ de te non
vis facere. Si enī iudex vsus est lege im-
patoris ad tuā suggestionē: cur ea nō vte-
ris tu ad tuā correctionē: Ecce eijcit here-
ticum tuū ex lege impatoris sui: quare tu
ex eadem lege nō vis vt te eijciat: Repli-
camus qđ fecisti. Ecce basilice tenebant
a Maximianistis: modo a vobis tenent:
exclusi sunt ab eis Maximianiste: extant
iussiones p̄consulū: extat in memoria gesto-
rum: apparitores accipiunt: ciuitates ex-
citant: pellunt hoies de locis suis. Qua-
re: Quia heretici sūt. Qua lege pelluntur:
Rñde. Uideam⁹ si nōdū cōtriti sunt dē-
tes vestri in ore vestro. Falsa lex est: non
valeat in hereticū tuū: vera lex est: valeat
et in te. Adō est qđ respōdeāt: de⁹ p̄triuū dē-
tes eorū in ore ipōrū: iōq; vbi nō p̄nt lubri-
ca fallacia serpe vt aspides: apta violētia
fremunt vt leones: p̄siliūt et seuiunt arma-
te turbe circūcessionū: dāt stragē quātum
possunt: q̄cūq; p̄nt. Sz et molas leonū cō-
fregit dñs. **Spernet tanq; aqua
decurrēns:** Adō vos terreāt frēs quidaz
fluūq; qui dicunt torrentes: Hymalibus
aquis implent. Nolite timere: post paulu-
lum trāsit: decurrit aqua: ad tps̄ p̄strepit:
mox cessabit: diu stare nō possunt: Adulte
hereses iā emortue sūt: cucurrerūt in ruis
suis q̄ntū potuerunt: decurrerunt: siccati
sūt rui: vix eorū memoria repit: vel qz fue-
rint. Spernent tanq; aqua decurrēs. Sed
nō solū ipsi: totū h̄ seculū ad tps̄ p̄strepit:
et querit quē trahat. Omnes impij: oēs su-
perbi sonantes: ad saxa supbie sue q̄si aq̄s
irruētib⁹ et cōfluētib⁹ nō vos terreāt: Hye-
males aque sūt: semp manere non p̄nt: ne-
cesse est vt decurrāt in locū suū: i finē suū.
Et tñ d̄ isto torrēte seclī bibit dñs: passus
est enī hic: ipm torrētē bibit: s̄ in via bibit
s̄ in trāscursu: qz in via pctōrū nō stetit. Sz
quid ait de illo scriptura: **De torrēte i via
bibit:** propterea exaltabit caput: id est pro-
pterea glorificatus est: quia mortuus est:
propterea resurrexit quia passus ē. Si nol-
let bibere in via de torrente nō moreret: si
non moreret non resurgeret: si nō resurge-
ret non glorificaretur. Ergo de torrente i
via bibit: propterea exaltabit caput. Exal-
tatum est iam caput nostrum: sequant euz
mēbra sua. **Spernent tanq; aqua decurrēs.**

Alia lra.
f ad nihil de-
uenient.

cupiscētia cordis eoz: vt faciāt q̄ nō cōue-
niūt. Ut adulf̄ sit: iā pena ē: vt mēdax: vt
auar⁹: vt fraudulēt⁹: vt homicida: iā pene
sūt. Cui⁹ pcti pene: Prioris apostasie illi⁹
supbie: Initiū pcti hoīs apostatate a deo:
z iūctū oīs pcti supbia. Prop̄ea ip̄z pctm̄
p̄a dicit: Qui cū cogitissent deū: nō vt de-
um gl̄ificauerūt: aut gr̄as egerunt: s̄ euanu-
erūt i cogitatioib⁹ suis: z obscuratū est in-
sapiēs cor eoz. Iā ista pena est obscuratio
cordis. S̄z vñ p̄tigit: Bicitēs enī se eē sa-
piētes: stulti facti sunt. Quia a se h̄re dice-
bāt: qd̄ a deo accepāt. Aut si cognouerūt
a q̄ accepēt: nō eū gl̄ificauerūt a q̄ se acce-
pisse coguerūt. Hoc est: Bicitēs se esse sa-
piētes. Et ibi statū pena secuta ē: Stulti fa-
cti sūt: z obscuratū ē insapiēs cor eoz. Bi-
cētēs se esse sapiētes: stulti facti sūt. Par-
ua ista pena ē: vt de ista sola loq̄mur. Ob-
scuratio cordis: excecatio mētis: pua ē pe-
na: Si q̄s furtū faciēs: statū oculuz pdidit:
oēs dicerēt: deū p̄tē vidicasse. Cucu-
lum cordis amisit: z ei pepisse putat de⁹:
Sic cera liq̄facta: auferēt. Supcecidit
ignis z nō viderūt solē. Videt̄ quō
diē quandam penā obscurationis. Ignis
supcecidit: ignis supbie: ignis fumosus:
ignis cupiscētie: ignis iracūdie. Quant⁹
ignis est: sup quē ceciderit nō videbit solē:
Iō dictū est: nō occidat sol sup iracūdiāz
viam. Ergo fr̄s ignē male cupiscētie ti-
mete: si nō vultis liq̄fieri sicut cera: z perire
a facie dei. Supcādīt enī ignis iste z solē
nō videbit. Quē solē: Nō istū quē tecum
vident z pecora: et musce: et boni et mali.
Quia fac solē suū oriri sup bonos z malos.
Est z ali⁹ sol: de q̄ dicturi sūt illi: Et sol nō or-
tus est nob: trāstest oīa illa tāq̄ vmbra. Er-
go errauim⁹ a via veritatē: z iusticie lumen
nō luxit nob: z sol nō or⁹ est nob. Quare
nisi qz desup cecidit ignis: z nō videft solē:
Vicit illos cupiscētia carnis. Et ista cupi-
piscētia vñ veit: attēdite. Be traduce nat⁹
es: cū eo q̄ vincas. Noli tibi hostes addē:
vince cū q̄ nat⁹ es. Ad stadiū vite hui⁹ cū
illo venisti: p̄gredere cū eo q̄ tecuz p̄cessit.
Ipo nō victo: q̄re puocas cateruas cupi-
piscētiāz: Delectatio enī carnalis fr̄s cū
hoīe nascit. S̄z q̄ bñ erudit: cito videt ho-
stem suū: z aggredit̄ z luctat: z cito vincit.
Idone⁹ est enī nōdū crescētibus hostib⁹.
Qui aut̄ illā cupiscētiā cū q̄ pcti p̄pa-
gine nat⁹ ē p̄tēnit vincere: z mltas adhuc
excitat exeritq̄z libidies: difficult̄ eas sup-

at: z aduersus se ip̄e diuisus: igne p̄po cō-
cremat. Ne itaq̄ spes q̄si illas solas penas
futuras: p̄tēs vide. Supcecidit ignis et
nō videt̄ solē. Priusq̄ p̄ducatur spi-
nas v̄ras rān⁹: tāq̄ viuētes tāq̄
in ira cōbibit eos. Quid ē rān⁹: Spi-
naz gen⁹ ē: dēssime qd̄a spine esse dicūt.
P̄mo herba ē: z cū herba ē mollis z spui-
chra est: ibi sunt th̄ spine postea p̄cessure.
Nō q̄ delectāt pctā: z q̄si non cōpūgunt:
herba ē rān⁹: z mō th̄ ē pena: priusq̄ p̄du-
cat spinas rān⁹: p̄usq̄ miseraz delectatio-
nū z voluptatū māifesta tormēta p̄cedāt: i-
frogēt se q̄ aliqd̄ amat z ad id puenire nō
p̄t: videāt si nō cruciāt desiderio: z cū p-
uenerit ad id qd̄ illicite desiderāt: attēdāt
si nō cruciant timore. Elideant q̄ h̄ penas
suas añq̄ veiat illa resurrectio: cū i carne
resurgētēs nō imutabūt. Dēs enī resurge-
m⁹: s̄ nō oēs imutabimur. Habebūt q̄ppe
resurrectionē carnis i q̄ doleāt: nō i q̄ mori-
ant: aliq̄n z illi dolores finiret. Tūc spine
illi⁹ rāni: id ē dolores oēs z cōpūctiones
tormētōz p̄ducent. Quales spinas patie-
tur illi q̄ dicturi sūt: Hi sūt q̄s aliq̄n habui-
m⁹ i risū: Spine cōpūctōis p̄nie: s̄ sere et
infructuose sūt: sic spinaz sterilitas. P̄nia
h⁹ t̄pis: dolor medicinal̄ ē: p̄nia illi⁹ t̄pis:
dolor penalis ē: Nō vis illas pati spinas:
hic cōpūgere spinis p̄nie: vt facias qd̄ di-
ctū ē: Conuersus sū i erūna mea dum con-
figit̄ spina. Pctm̄ meū cogui: z iūctatē me-
am nō opui: Dixi p̄nūciabo aduersus me
delictū meū dño: z tu remisisti impietatē pec-
cati mei. Nō fac: mō cōpūgē: nō in te fiat
qd̄ dictū ē d̄ q̄busdā detestabilib⁹: Discissi-
li sūt: nec cōpūcti sūt. Attēdite qui discissi
sūt: nec cōpūcti sūt. Videt̄ discissos: z nō
videt̄ cōpūctos. Ecce p̄ter eccl̄ā sūt z nō
eos penitet vt redeāt vñ discissi sūt: p̄du-
cit postea spinas eoz rān⁹. Nolūt mō h̄re
cōpūctionē medicinalē: hēbūt postea pe-
nalē. S̄z etiā mō p̄usq̄ p̄ducatur spinas rā-
nus: supcecidit ignis: q̄ eos nō p̄mittit vi-
dere solē: q̄ eos adhuc viuētes i ira dei: cō-
bibit. Ignis cupiscētiāz malaz: honorū
vanoz: supbie: auaricie sue. Et in qd̄ eos
p̄mit: Ne coḡscāt vitatē: ne victi videāt:
ne subiciat illos v̄l ip̄a vitas. Quid enim
gl̄ios⁹ fr̄s q̄s lib̄ici z vici a vitate: Supet
te vitas volētē. Nā z iuitū ip̄a supabit. Er-
go ille ignis cupiscētiāz malarū q̄ supce-
cidit vt non videant solem: combibit rami-
num priusq̄ producat spinas eoz: id est

Alia lra.
† intelligerent
spine v̄re rānū
† sicut † sic
† absorbet

occultat eorū malā vitā: pūsq; pariat eadē
vita manifestos, i sine cruciat: si in ira dei
occultat rānū ignis iste. Nō enī pua pena
ē: q mō si vidēt solē: nec spinas penarū cre-
dūt ex hac vita mala: sibi postea pcelluras.
Tlos enī inqt rān° estis: quem rānū: id est
vos ipos: viuētes: id est adhuc in hac vi-
ta pstitutos: pūsq; in futuro iudicio spinas
penarū vestrarū manifestas pducatur: nūc in
ira cōbibit: id est quasi absorbēdo appere
nō sinit. Hic itaq; ordo vborū qntū puto:
plant° ita pterit: Supcecidit ignis: et non
viderūt solē: q ignis tāq; i ira: tāq; viuen-
tes vos rānū cōbibit: priusq; pducatur spi-
nas vstras: id est vos ipos: quos rānū iue-
nit cōbibit aū mortē: priusq; eadē rānū spi-
nas vras post mortē i illa penali resurrecti-
one pducatur. Quare aūt nō dixit viuētes:
sed tāq; viuētes: nisi q; falsa ē bec vita im-
pioy: Necq; enī viuūt: si viuere sibi vidēt.
Et qre nō i ira: si tāq; i ira: nisi q; tranqll° h
fac de°. Nā et h scptū ē. Tu aūt dñe vtutū:
cū tranqllitate iudicaf. Ille g; et cōminat et
nō irascit. Necq; enī pturbatur: si tāq; ir-
scit: q; punit et vidicat. Et q; corrigi nolūt:
tāq; viuūt: si nō viuūt. Et iudicta enī pmi
pctū et eorū q; addidit manet sup eos: et ipa
vocat ira dei: q; de iudicio ei° veit. Unde
dñs de nō credēte ait: Sz ira dei manet su-
per eū. Cū ira enī dei mortales nascimur.
Cū dic Apls: Fuim° et nos aliqñ natura
filij ire. sic et ceteri. Quid ē natura filij ire:
nisi q; portam⁹ nobiscū penā pmi pcti: Sz
si puertamur nos: aufert ira: pbrt gratia.
Nō vis pueri: ad dis etiā sup id qd natus
es: tāq; in ira cōbiberis in pñti tpe. Agno-
scite g; istā penā et gaudete vos non esse in
hac pena oēs q; pficitis: oēs q; intelligit et
amatis veritatē: oēs q; pl° in vobis vultis
victoriā veritatē q; vestrarū: q; nō clauditis
aduersus vītātē aures vras: de pñtiū dele-
ctatiōe: et d pteritorū recordatiōe: ne sit ca-
mis reuersus ad suū vomitū: Oēs tales q;
estis: videte penas eorū: qui tales nō sūt: et
gaudete. adhuc inferoy pene nō venerūt:
adhuc ignis etern⁹ nō venit. Comparat q;
pficit in deo se modo cum impio: cecū cor
cum illuminato corde: cōpate duos viden-
tē et nō videntē in carne. Et quid magnū
est visio carnis: Nunquid Tobias habe-
bat carnis oculos: Filius ipsius habebat:
ille nō habebat: et viam vite cecus videnti
ostendebat. Ergo istam penā quādo vide-
tis gaudete: quia in illa non estis: ppter ea

dicit scriptura. **L**etabitur iust⁹ cum
viderit vindictā: Nō illā futurā. Nam
vide quid sequit. **M**anus suas lau-
abit in sanguine peccatoris. Quid ē
hoc: Intēdat charitas vstra: Nūquid qñ
feriūt homicide: debēt illuc innocentes ire
et lauare manus suas: Sed quid est: in san-
guine peccatoris lauabit manus suas: Ju-
stus quādo videt penam peccatoris: pro-
ficat ipe: et mors alterius valet ad vitā alte-
rius. Si enī spiritualiter sanguis currit de
his qui intrinsecus moriunt: tu vidēs talē
vindictam: laua illic man⁹ tuas: decetero
mundus viuē. Et quō lauabit man⁹ suas:
si iustus est: Quid enī habet in manib⁹ qd
lauef: si iustus est: Sz iust⁹ ex fide viuē. Ju-
stos ergo dixit fideles: et ex quo credidisti
iam incipis vocari iust⁹: facta est enī dimis-
sio peccatorū. Et si de ista residua vita que
das pctā tua sūt: que nō possunt nisi tanq;
aqua de mari in sentinā influere: tamen q;
credidisti cū videris eū q; oīno auersus est
a deo occidi in illa cecitate: supcadēte illo
igne nō videre solē: tu qui iā p fidē vides
christū: vt videas p speciē: q; iust⁹ ex fide vi-
uit: attēde impiū moriētē: et purga te a pec-
catis: ita lauabis quodāmodo man⁹ tuas in
sanguine peccatoris. **M**an⁹ suas lauabit
in sanguine pctōris. **E**t dicet hō: **S**i er-
go est fructus iusto: **E**cce aūq; veiat
qd pmutat: aūq; det vita eterna: aūq; impij
piciant in ignē eternū: hic in hac vita ē fru-
ctus iusto. Qui fruct⁹: Spe gaudētes: in
tribulatione patiētes. Qui fructus iusto:
Sicamur i tribulatiōib⁹: sciētes q; tribula-
tio patiētiā opaf: patiētiā aūt pbationē: p
batio vō spem: spes aūt nō pfundit: quia
caritas dei diffusa est i cordib⁹ nris: p spi-
ritū scptū q; dat⁹ est nobis: **G**audet ebriof⁹:
et nō gaudet iust⁹. In caritate est fruct⁹ iu-
sto. **M**iser ille etiā cū se inebriat: btus iste
etiā cū esurit et sitit. Illū ingurgitat vinolē-
tia: istū spes pascit. **V**ideat g; illi⁹ penam:
suum gaudiū: et cogitet deū. Qui tale gau-
diū modo dedit de fide: de spe: de cari-
tate: de veritate scripturarū suarum: qua-
le preparat in finem: Qui in via sic pascit:
in patria quomō saginabit. **E**t dicet ho-
mo: si ergo est fructus iusto: **C**redant q; vi-
dent: videant et intelligant: **L**etabitur enī
iustus cum viderit vindictam. **S**i autem
non habet oculos vnde videat vindictā:
cōtristabitur: nec corrigeat ex illa. **S**i au-
tem videt illam: videt quid intersit inter

Aliā hā.
f viqs

Alia lra.
t vtiq.

estenebratū oculū cordis: z oculū illumi-
natū cordis. Inter refrigeriū castitatis: et
flāmā libidinis: Int securitatē sp̄i: z timorē
facinorū. Lū viderit h̄: discernat se: z lauet
man⁹ suas ī sāguie ip̄i⁹: p̄ficiat ex cōpatione:
z dicat: Ergo est fruct⁹ iusto. **ERGO E**
DE⁹ IUDICĀS EOS ī TERRA. Nōdū ī illa vi-
ta: nōdū ī igne et̄no: nōdū ap̄d īferos: s̄ h̄
ī fr̄a. Ecce diues ille adhuc iduū purpu-
ra z bysso: z adhuc epulat̄ q̄tidie splēdide:
nōdū p̄duxit spinas rān⁹: nōdū dixit cru-
cior ī hac flāmā: sed iā est mēt̄is cecitas: iā
ocul⁹ mēt̄is extinct⁹ est. Si cec⁹ oculis car-
nis ad mēsam suā quālibet optimā disci-
beret: miserū eū diceret. Lecus interi⁹ pa-
nē christū nō videt: z beat⁹ est: hoc nō dic-
nisi p̄ter cecus. Ergo est fruct⁹ iusto: q̄ est
deus iudicās eos ī fr̄a. Si aliq̄nto plūrio
rea fuim⁹: date veniā. Exhortamur vos ī
noīe christi: vt hec q̄ audistis ad fructū co-
gitetis. Quia z p̄dicare veritatez nihil est:
si cor a lingua dissentiat. Et audire vitatē
nihil p̄dest: si homo nō sup̄ petrā edificet.
Qui edificat supra petrā: ip̄e est qui audit
z facit: q̄ aut̄ audit z nō facit: edificat super
harenā: qui nec audit nec facit: nihil edifi-
cat. Sed quomodo qui edificat sup̄ ha-
renam: ruinam sibi edificat: sic ille qui nō
edificat super petram: veniēte fluuio: sine
domo rapitur. Non ē aliud facē nisi z edi-
ficare z sup̄ petrā edificare: id est z audire
z facere. Nec ali⁹ dicat: vt qd̄ p̄cedo ad ec-
clesiā: Ecce q̄ q̄tidie ad eccl̄iaz p̄cedūt: nō
faciūt qd̄ audiūt. Faciūt tñ vt audiant: sic
p̄nt facere vt audiāt: z faciāt. Tu aut̄ q̄ntū
lōge es a faciēdo: qui tñ fugis ab audien-
do. Sed ego inq̄t nō edifico sup̄ harenaz.
Nūdū te inuētur⁹ est fluui⁹: nūqd̄ iō te nō
ablatur⁹ est: Nūqd̄ iō pluuia nō necabit:
Nūqd̄ vēti p̄pterea nō abripiēt: Ergo ve-
ni z audi: sed cū audier̄ fac. Nā si audier̄
z nō feceris: edificasti quidē: sed sup̄ hare-
nam. Quia q̄ sine edificio p̄stituti nudi su-
mus: in edificio aut̄ sup̄ harenā posito sub
ruina sum⁹: restat vt supra petrā edificem⁹:
z qd̄ audiūm⁹ faciam⁹.

Explicit Tractatus de ps̄. LVII

Incipit Tractat⁹ de ps̄. LVIII

Sermo prim⁹. de prima pte psal.

Sicut solet scriptura psalmoz my-
steria ī titulis ponere: z frōtē psal-
mi sublimitate sacramēti de cora-
re: vt sciam⁹ qui intraturi sum⁹: cū tāq̄ su-
per postē quid int⁹ agat legerim⁹: vt cuius

dom⁹ sit: vel qui naz sit illi⁹ p̄dij possessor:
ita z ī hoc psalmo script⁹ est titul⁹ de titu-
lo. Habet enī. **In finē: ne corrupas**
ipsi Dauid ī tituli inscriptionez.
Hoc est qd̄ dixit titul⁹ de titulo. Que naz
enī sit tituli hui⁹ inscriptio: quā corrupi ve-
tat euāgelii: nobis indicat. Nā cum dñs
crucifigeret: titul⁹ inscriptus est a pilato: z
posit⁹ rex iudeoz: trib⁹ linguis: hebreā: gre-
cā: z latinā: q̄ lingue toto orbe maxie excel-
lunt. Igit̄ si rex iudeoz crucifix⁹ ē: z iudei
regē suū crucifixerūt: crucifigēdo eū et̄iaz
regē gentiū fecerūt: magisq̄ occiderūt. Et
quidē quātū ī illis fuit p̄diderūt christū:
sed sibi nō nobis: z mortu⁹ est ille p̄ nobis:
z sanguine suo redemit nos: z mō nō ē cor-
ruptus titul⁹: qz ille rex est: nō solū gentiū:
sed et̄iaz ip̄oz iudeoz. Quid enī: Quia cō-
tradixerūt: ideo regis sui dñationē euerte-
re potuerūt: Rex est supra illos. Nam ille
rex virgā ferreā gerit: qua z regit z frangit.
Ego inq̄t p̄stitut⁹ sū rex ab eo sup̄ syō mō-
tē sanctū ei⁹: p̄dicās p̄ceptū eius. Dñs di-
xit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui
te. Postula a me: z dabo tibi gentes here-
ditatē tuā: z possessionē tuā terminos terre.

Reges eos ī virga ferra: z tāq̄ vas figu-
li p̄teres eos. Qu. os regit: quos conterit:
Regit obediētes: cōterit resistētes. Ergo
ne corrupas optime z p̄phetice: qñqui-
dem z illi iudei suggererūt tunc Pilato z
dixerūt: Noli scribere rex iudeoz: s̄ scribe
quia ip̄se se dixit regē iudeoz: nā z iste titu-
lus inquit p̄firmavit illū regē nobis: Et
Pilatus qd̄ scripsi scripsi: z impletū est ne
corrupas. Nec iste sol⁹ psalm⁹ habet h̄mōi
inscriptionē vt titul⁹ nō corrupas: aliqui
psalmi sic p̄notati sunt: sed tñ ī oibus pas-
sio dñi p̄nunciat. Ergo z hic intelligamus
dñi passionē: z loquat̄ nobis christ⁹ caput
z corpus. Sic semp̄: aut̄ p̄pe semp̄ audia-
mus voces christi de psalmo: vt nō solum
intueamr caput illud vnū mediatorē dei
z hominū: hominē christū Jesum: qui et̄iaz
scdm̄ diuinitatē ī principio verbuz deus
apud deū: qd̄ verbū caro factū est z habi-
tauit ī nobis: caro ex semine Abraam: ex
semine Dauid: de Maria virgine. Nō er-
go illum solum qui est caput nostrū cogite-
mus quādo audimus christū loqui: s̄ co-
gitemus christū caput z corpus: totū inte-
grum quēdam virum. Nobis enī dicitur:
Vos autem estis corpus christi z mem-
bra ab apostolo Paulo. Et de illo dicitur